

Sygn. akt VI Ga 274/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Beata Hass – Kloc (spr.)

SO Anna Harmata

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2015 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) Spółka z o.o. w Ś.

przeciwko: (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie
V Wydziału Gospodarczego z dnia 19 maja 2015 r., sygn. akt V GC 1277/14

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanego (...) S.A.

w W. na rzecz powoda (...) Spółka z o.o. w Ś. kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Anna Harmata SSO Andrzej Borucki SSO Beata Hass – Kloc

Sygn. akt VI Ga 274/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 05 listopada 2015 r.

Pozwem wniesionym w sprawie powód (...) Sp. z o.o. w Ś. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 702,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu powód podał, iż w okresie od dnia 09.05.2014 r. do dnia 04.06.2014 r. tj. przez 26 dób wynajmował poszkodowanemu, którego pojazd doznał szkody komunikacyjnej, pojazd zastępczy tej samej klasy co uszkodzony samochód. Z tytułu wynajmu pojazdu powód wystawił fakturę w dniu 10 czerwca 2014 r. za kwotę 4797,00 zł ze stawką dzienną najmu w wysokości 150 zł netto. Na mocy umowy cesji poszkodowany scedował na powoda przysługującą mu względem pozwanego wierzytelność z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego na czas likwidacji szkody z OC sprawcy. Do zapłaty z powyższego tytułu pozostaje kwota dochodzona pozwem.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty, pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu zakwestionował wysokość dobowej stawki czynszu za wynajem pojazdu wskazując, iż jest ona wygórowana i nie odpowiada średniej stawce rynkowej wynajmu pojazdów należących do tej samej klasy, co pojazd uszkodzony a właściwa stawka mieści się w kwocie 100 zł netto za dobę; wydłużoną w sposób nieuzasadniony naprawę pojazdu; możliwość korzystania z pojazdu aż do rozpoczęcia naprawy oraz termin żądania odsetek.

Wyrokiem z dnia 19 maja 2015 r. wydanym w sprawie prowadzonej pod sygn. akt V GC 1277/14, Sąd Rejonowy w Rzeszowie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 552,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty (pkt I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II), zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 71,53 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III) oraz zarządził zwrot z urzędu pozwanemu po uprawomocnieniu się orzeczenia kwoty 1.027,80 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki.

W uzasadnieniu dla niniejszego Sąd Rejonowy ustalił, iż w dniu 22 kwietnia 2014 r. doszło do zdarzenia komunikacyjnego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód A. (...) należący do G. L. prowadzącej działalność gospodarczą. Sprawca szkody był ubezpieczony w ramach odpowiedzialności OC w przedsiębiorstwie pozwanego. Wobec niemożności korzystania przez poszkodowanego z pojazdu, w związku z jego uszkodzeniem, oraz z uwagi na brak innego samochodu, poszkodowany najął od powoda (...) Sp. z o. o. w Ś. pojazd zastępczy o tej samej klasie co uszkodzony tj. P. (...), na okres od dnia 09.05.2014 r. do dnia 04.06.2014r., to jest na okres naprawy. Z tytułu najmu pojazdu zastępczego powód wystawił fakturę VAT na kwotę brutto 4797,00 zł brutto, a 3900 zł netto, przyjmując stawkę czynszu najmu na kwotę 150 zł netto za dobę. Pozwany zapłacił częściowo odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego w kwocie 3198,00 zł, przyjmując dobową stawkę czynszu na kwotę 100,00 zł netto, uznając okres trwania naprawy za zasadny. Rozliczenie szkody odbywało się wedle wartości netto. Naprawa pojazdu uzasadniona okolicznościami, na którą składały się czynności przygotowawcze, technologiczny czas naprawy, oczekiwanie na części zamienne i zatwierdzenie kalkulacji wynosiła łącznie 27 dni kalendarzowych a czas uzasadnionej naprawy winien wynosić 25 dni przy czym w niniejszej sprawie samochód zastępczy najęto na cały okres naprawy.

W ocenie Sądu Rejonowego powód wykazał swoje następstwo prawne przedkładając umowę przelewu wraz z załącznikami oraz wykazał, iż poniesione przez niego koszty w zakresie wynajmu pojazdu zastępczego w były celowe i ekonomicznie uzasadnione, a stosowana przez niego stawka w kwocie 150,00 zł netto nie przekracza średnich stawek stosowanych na runku lokalnym. W świetle okoliczności sprawy, Sąd I instancji uznał, że stosowana przez powoda stawka nie jest zawyżona, a zatem jest uzasadniona. Sąd podkreślił jednak, że w jego ocenie czas naprawy obejmujący 25 dni kalendarzowych był okresem uzasadnionej naprawy. Z uwagi na powyższe, Sąd Rejonowy uznał, że powodowi należy się odszkodowanie za 25 dni kalendarzowych w stawce dziennej 150 zł. Powyższe daje kwotę 3750 zł, co po pomniejszeniu tej kwoty o wypłacone odszkodowanie w wysokości 3198 zł daje sumę 552 zł, którą Sąd zasądził na rzecz powoda w punkcie I orzeczenia. O odsetkach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.p.c., a o kosztach procesu na podstawie art. 100 k.p.c., rozliczając je zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu i przy założeniu że powód wygrał proces w 71,53 %. Jako podstawę zarządzenia w przedmiocie zwrotu zaliczek Sąd wskazał art. 84 ust. 1 i 2 w zw. z art. 80 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

1. art. 361 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i błędne przyjęcie, iż stawka najmu pojazdu zastępczego zastosowana przez powoda odpowiadała stawkom rynkowym i pozostawała w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem, z którego szkoda wynikła, jak również poprzez przyjęcie, iż koszty wynajmu samochodu zastępczego ustalone w oparciu o stawkę zastosowaną przez powoda stanowią celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki mające doprowadzić stan majątku poszkodowanego do stanu sprzed zaistnienia szkody,

2. art. 822 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, w wyniku czego na pozwanego został nałożony obowiązek zapłaty odszkodowania przekraczającego granicę odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela udzielającego ochrony ubezpieczeniowej w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

II. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, a to art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez samodzielne ustalenie przez Sąd I instancji, iż stawka najmu pojazdu zastępczego odpowiadała stawkom rynkowym pomimo, że nie została ukształtowana przez mechanizmy rynkowe i nie była wynikiem uzgodnień poczynionych przez podmioty o przeciwstawnych interesach ekonomicznych, zaś wyjaśnienie tego czy stawka najmu pojazdu zastępczego odpowiadała stawkom rynkowym wymagało przeprowadzenia odpowiedniej analizy rynku lokalnego i skorzystania za pomocy biegłego.

W oparciu o powyższe, pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez oddalenie powództwa, zmianę zaskarżonego wyroku w pkt III poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za I instancję oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Formułując żądanie ewentualne pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji z pozostawieniem temu Sądowi orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy rozpoznając przedmiotową apelację nie znalazł podstaw do jej uwzględnienia.

Analiza poczynionych w sposób prawidłowy i wyczerpujący ustaleń faktycznych dokonanych w niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy oraz na ich podstawie dokonanych rozważań prawnych nie pozwoliła na podzielenie zarzutów strony pozwanej zgłoszonych w apelacji wniesionej od przedmiotowego rozstrzygnięcia. Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd drugiej instancji nie dopatrył się w postępowaniu pierwszoinstancyjnym naruszenia przepisów postępowania, polegających na nie rozpoznaniu kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia, skutkujących koniecznością zmiany lub uchylenia zaskarżonego wyroku.

Apelacja pozwanego oraz argumentacja na poparcie konkretnych sformułowanych w niej zarzutów koncentrowała się wokół tezy iż Sąd Rejonowy w sposób nieuprawniony określił wysokość stawki wynajmu samochodu zastępczego. Pozwany szczególnie podkreślał fakt, iż w sprawie nie został przeprowadzony dowód z opinii biegłego na powyższą okoliczność.

Z akt niniejszej sprawy bezspornie wynika, że pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej na okoliczność ustalenia m.in. średniej stawki wynajmu pojazdu należącego do tej samej klasy co pojazd zastępczy obowiązującej na rynku lokalnym w tym okresie, w którym poszkodowany wynajmował pojazd zastępczy, przy uwzględnieniu czasu trwania najmu wynoszącego 26 dni. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 04 grudnia 2014 r. dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego, jednakże przedmiot opinii nie obejmował ustalenie średniej stawki wynajmu pojazdu zastępczego. Wskazane postanowienie pozwany otrzymał w dniu 22 stycznia 2015 r., przy czym nie zgłosił w tym zakresie żadnych uwag i wniosków. Biegły sporządził opinię zgodnie z otrzymanym zakresem zlecenia, opinia ta została doręczona obu stronom i jak wynika z akt sprawy, strona powodowa oświadczyła, że nie składa zarzutów do opinii, natomiast strona pozwana nie ustosunkowała się do powyższego. Mając niniejsze na uwadze, na rozprawie w dniu 19 maja 2015 r. Sąd Rejonowy stwierdził, że strony nie składały zarzutów do opinii biegłego. Na wskazanej rozprawie Sąd I instancji oddalił wszystkie pozostałe nierozstrzygnięte dotychczas wnioski dowodowe jako zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy. Strona pozwana nie była

obecna na rozprawie, na której Sąd I instancji wydał ww. postanowienie i w tym zakresie nie złożyła stosownego zastrzeżenia w myśl art. 162 k.p.c.

W tych okolicznościach wypada zauważyć, że prekluzja dotycząca zwrócenia przez stronę uwagi sądu na uchybienia przepisom postępowania ma charakter bezwzględny, przy czym nie ma znaczenia, czy przepisy, które zostały naruszone miały lub mogły mieć wpływ na treść orzeczenia. Fakt nieobecności pełnomocnika pozwanego na rozprawie w dniu 19 maja 2015 r. nie może sanować powyższego, albowiem w ten sposób doszłoby do obejścia terminu wskazanego w art. 162 k.p.c., gdyby w takim przypadku strona mogła dopiero w apelacji zarzucić naruszenie przepisów postępowania do czego była zobligowana na posiedzeniu toczącym się przed Sądem I instancji.

W związku z powyższym, wszelkie zarzuty podnoszone w apelacji co do zasadności wniosku dowodowego w przedmiocie opinii biegłego na okoliczność średniej stawki wynajmu pojazdu zastępczego i jego znaczenia dla rozpoznania sprawy są spóźnione.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia prawa materialnego zawartych w apelacji, na wstępie rozważań należy nadmienić, iż w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z odpowiedzialnością gwarancyjną zakładu ubezpieczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Wysokość odszkodowania ubezpieczeniowego świadczonego z tytułu ubezpieczenia OC jest określona granicami odpowiedzialności cywilnej posiadacza. Do rozstrzygnięcia o odszkodowaniu przy ubezpieczeniu OC konieczne jest sięgnięcie do ogólnych reguł kodeksu cywilnego odnoszących się do zakresu odszkodowania w szczególności do przepisu art. 361 § 1 i 2 k.c. Reguły te, nakazują przestrzeganie zasady pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego. Oceny czy poniesienie określonych kosztów mieści się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego, jak podkreślał Sąd Najwyższy, należy dokonywać na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności sprawy.

Należy podzielić stanowisko zaprezentowane przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25.04.2002r. sygn. akt I CKN 1466/09, że w przedmiocie obowiązku poszkodowanego współdziałania z dłużnikiem przy wykorzystaniu zobowiązania nie ma on obowiązku poszukiwania sprzedawców oferujących swoje usługi najtaniej. Poszkodowanemu przysługuje także wybór odpowiedniego warsztatu naprawczego, któremu powierzy dokonanie naprawy uszkodzonego pojazdu. Poszkodowany co do zasady może podejmować w tym zakresie autonomiczną decyzję (por. uchwała SN z dn. 13.06.2003r., sygn. akt III CZP 32/03). W piśmiennictwie podkreśla się, że normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest bardzo często niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, nie tylko w sytuacji jego uszkodzenia ale również zniszczenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2004 r., IV CKN 672/2003). W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Rejonowy ustalając stawkę wynajmu pojazdu zastępczego kierował się twierdzeniami strony powodowej zawartymi w pozwie. Powyższe twierdzenia pozwany chciał podważyć dowodem z opinii biegłego. Skoro jednak dowód ten w powyższym zakresie nie został przeprowadzony, należało przyjąć, że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń w zakresie przedmiotowej stawki wynajmu pojazdu zastępczego.

Zgodnie z dominującym poglądem odwołującym się do art. 805 § 2 pkt 1 i art. 822 § 1 k.c., ubezpieczyciel zobowiązany jest do naprawienia szkody w formie zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej (por. wyroki SN z dnia 29 lutego 2002 r, V CKN 903/00, OSNC 2003, nr 1, poz.1 5 oraz z dnia 17 maja 2007 r., III CZP 150/06 OSNC, nr. 10, poz. 144). Mówiąc o granicach odpowiedzialności ubezpieczyciela z tytułu poniesionych przez poszkodowanego kosztów najmu pojazdu zastępczego, należy zaznaczyć, iż w powyższych granicach muszą mieścić się wydatki zmierzające do wyłączenia lub ograniczenia szkody i niewątpliwie są nimi koszty wynajmu pojazdu zastępczego. W przedmiotowej sprawie, jak już wskazano powyżej pozwany nie zakwestionował skutecznie stawki wynajmu pojazdu ustalonej przez Sąd Rejonowy, co skutkowało przyjęciem przez Sąd odwoławczy ustaleń Sądu I instancji za prawidłowe.

Biorąc pod uwagę naprowadzone wyżej okoliczności Sąd Okręgowy – na podstawie art. 385 k.p.c. – apelację jako bezzasadną oddalił. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono stosownie do wyniku sprawy na podstawie art.

98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. i § 13 ust.1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.